

tlusté knihy, anebo tak nějak uličnicky, jako osmdesátiletí kluci, sedí mladistvě na vozíku, nenuceně rozcapení, a spokojeně se šklebí; jeden z nich se dobrácky usmívá a dobrácky plácá po ramenu ty, na které dosáhne, a zručně je nahání do sítí a elegantně jim několika tahy nasazuje postroj; je fascinující, jak neomylně přesně si počíná, inu, léta cviku. Tento učitel má nejvyšší odchyt a bere všechny: staré, mladé, kurtizány, mládence i panny, ať chtějí nebo ne, ať jen zvědavě naslouchali anebo postávali kolem, bezradní z toho množství učitelů, tlumočnicků, instruktorů, trenérů a vůdců, připravených učit, řídit, formovat, instruuovat, hníst a vést tím jediným správným směrem — dle své potřeby...

Ale jsou tu i jiní, zaražení, unavení, odrbaní a plaší, se silnými brýlemi a stohy papírů, které jim padají z rukou, a oni omluvně řkají adeptům, kteří se tlačí kolem: já nevím, snad se něco uvolní, počkejte, já si vás napíšu...

A na jiných vozech sedí vyslanci cizích zemí a rozhazují letáčky, kde stojí: zdarma vás naučíme naši řeč, a vy pro nás budete zdarma pracovat!

A jinde zas mají transparent: naučíme vás, jak se neučit vůbec nic, a vyděláte miliony!

A jinde vyučovali, jak se dívat pevně do očí — a jak být denně dvě hodiny nekonečně šťastni — a jak získat moc — a jak se v mladistvě svěžesti dožít sta let — a jak zhubnout — a jak se ve spaní naučit jidiš — a jak zůstat klidný, když vám někdo plivne do polívky — a nade vším se vznášela obrovská obrazovka a na ní se zeširoka cenil mladistvý stařec:

Připravte si sešity a tužky, milé děti, dnes si ukážeme, jak se dělají miniatury: na tohleto, co tady vidíte, na to jemně nanese speciální lepidlo, toto, ukážeme to na ka-

meru, dobře — a kdybyste náhodou doma neměli zrovna toto speciální, můžete použít jakékoliv jiné lepidlo — a teď to lepidlo jemně — a pomalu — sakra — teď jsem se — no nic — prostě to nějak nanese, ano? Napatláme to semhle, aby nám model dobře držel — vidíte všichni dobře? No a pak to cáknem taky trochu sem, jestli se vám to taky vepředu ulomilo jako mně — táák — nejlíp nějakým vo pravdu lepícím lepidlem, ne tímhle — co mi to sem dali — no — anebo taky můžem použít mouku s trochou vody, jestli nemáme zrovna lepidlo, a takhle to prostě prdne na sebe a držíme, pořádně, fest, eššššš — držíme — ano — no tak teda ne: tak to k sobě přivážeme anebo přitlučeme, sdrátujem nebo tak, prostě to všechno nějak slepíme dohromady — táák — hezky to zmáčkнем — do takový kouličky jakoby — malinký — vidíte? aby to tam vlezlo — do tý flašky — do toho — hrdla ouzkýho — a nac-pem-to-tam, ty lodičky a domečky a všechny ty další serepetičky, nacpem to prostě do tý flašky a zašpuntujem tak: a teď dávejte pozor, teď to pěkně pro-tře-pe-me — a eště — a znova, a třepeme a třepeme, aby se nám to v tý flašce všechno zas poskládalo zpátky, všechny ty domečky a lodičky a stromečky a lavičky a sračičky — a třepeme — furt — a eště — no a když — se to — no: když se to teda neposkládá, tak to vyhodíme i s tou flaškou a začneme znova: máte tužku a papír?

Nemá cenu na sobě pracovat, nějak se vylepšovat, něco se učit, když je mládí pryč, larva pryč a nikde žádná budoucnost... Anděl je mimo, bestie taky, pouta jsou pryč — a co? Co dál? Jakej *já* mám smysl? Já sama? Život nějak proběh, strávila jsem ho nejspíš blbě, jsem unavená, stará a zbytečná, nikdo mě nepotřebuje...